



Gospodarjenje v I. polletju

Na poslovanje podjetja v I. polletju 1973 so imeli vpliv predvsem sprejeti stabilizacijski ukrepi in splošna nestabilnost na svetovnem trgu, katerega posledica je dolgotrajna monetarna kriza, kar je v mesecu februarju jugoslovansko gospodarstvo privedlo do ponovne devalvacije.

Podjetje je zaradi pretežne nabave surovin iz uvoza in maksimiranih prodajnih cen v veliki odvisnosti od pogojev in sprememb v ekonomskem sistemu in ekonomski politiki.

Devalvacija in številni predpisi s področja gospodarstva, ki naj bi odpravili vzroke in posledice neugodnih gospodarskih gibanj, so bili vzrok, da smo v mesecu marcu izdelali rebalans gospodarskega načrta skupno z akcijskim programom, s katerim smo predvideli ublažitev negativnih učinkov na poslovanje podjetja ter s tem doseganje minimalne akumulacije, ki je osnova za nadaljnji razvoj podjetja oziroma za uspešno izvajanje že začelih investicijskih projektov. Pomembnejši podatki o poslovanju v prvem polletju 1973:

		Indeks na letni plan	Indeks I. poll. 73 I. poll. 72
— proizvodnja v ton	15.831	105,9	112,4
— Proizvodnja v ton na zaposlenega	5,14	105,9	104,9
— Celotni dohodek v 000 din (brez inter. realiz.)	329.478	100,0	108,6
— Dohodek	110.031	108,8	101,8

Pričenjamo razprave o novi ustavi

Javne razprave o osnutkih novih besedil zvezne in republiške ustave so nadaljevanje politične akcije, ki se je začela spomladi z organizacijo posvetov, konferenc, predavanj in dogovorov na občinskem nivoju, v krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah.

Ustavne spremembe odpirajo kvalitativno nove in trajne procese ter uveljavljajo nove odnose na vseh področjih družbenega življenja. Zato jih je nujno povezati v celoto, od osnovne celice do vrha. Na tak način bo dobil delovni človek celovit vpogled v smeri našega nadaljnjega razvoja in spoznal razloge, ki so terjali nove obsežnejše in globlje ustavne spremembe.

V četrtek, 23. avgusta je o tem razpravljala razširjena politični aktiv podjetja in sklenil, da bosta v Savi dve širši razpravi o novi ustavi za vse člane kolektiva. Poleg tega pa bomo nekaj obširnih, a preprosto napisanih informacij objavili tudi v našem glasilu.

V prvem polletju je poprečni porast produktivnosti na zaposlenega v odnosu na plan višji za 5,9 odst., v odnosu na enako razdobje v preteklem letu pa za 4,9 %.

Kljub težavam, ki so nastopile v poslovanju podjetja v I. polletju, pa je poslovni uspeh predvsem zaradi doslednega izpolnjevanja planskih obveznosti, vključno z akcijskim programom, zadovoljiv. Rezultat tega je finančni rezultat, ki je merjen na enakomerno letno dinamiko iznad predvidevanj. Treba je pripomniti, da bodo v drugi polovici leta na poslovanje podjetja še bolj intenzivno vplivali eksterni faktorji zaradi splošne inflacije svetovnega gospodarstva ter pomanjkanja pomembnejših surovin na svetovnem trgu, kar je znak vstrajnega naraščanja cen surovinam. Zadržne podražitve v mesecu maju in juniju bodo v celoti vplivale na poslovanje v drugi polovici letošnjega leta.

Gornji rezultati in predvidevanja o poslovanju v drugi polovici leta narekujejo, da moramo v naslednjih mesecih, enako kot v prvem polletju, dosledno realizirati vse planske obveznosti, predvidene z gospodarskim načrtom in akcijskim programom, da bomo tako dosegli predvidene poslovne rezultate.

POSLOVNI USPEH — FINANČNI REZULTAT — VKLJUČNO Z UCINKI AKCIJSKEGA PROGRAMA ZA PRVO POLLETJE 1973

Celotni dohodek (brez interne realizacije) je bil dosežen v višini 329,5 milijonov dinarjev, kar je v primerjavi z enakim obdobjem lani za 8,6 % več in to predvsem zaradi večje količinske prodaje, višjih prodajnih cen za nekatere skupine izdelkov ter ugodnejših prodajnih popustov pri izvozu gotovih izdelkov.

Porabljena sredstva, katere odštevamo od cleotnega dohodka, so v primerjavi z enakim obdobjem lani porasla preko 20 %. Vzrok temu je podražitev surovin (kavčuk, tekstil), storitev ter višjih obresti pri odplačevanju anuitet.

Dohodek dosežen v višini 110.031 tisoč din je v primerjavi z prvim polletjem 1972 večji za 1,8 % in je rezultat povečanja produktivnosti, boljšega izbora proizvodnega asortimana glede na stopnjo akumulativnosti in uspešnega izvajanja akcijskega programa posameznih TOZD.

Zaradi povečanih izdatkov v breme dohodka, katere smo predvideli z letnim gospodarskim načrtom, predvsem zakonskih obveznosti (odvajanje 10 % od bruto



osebni dohodkov za stanovanjsko dejavnost), je ostanek dohodka oziroma finančni rezultat v primerjavi z lanskim polletjem nekoliko nižji, medtem ko je v primerjavi z planom za letošnje leto, iznad predvidevanj.

Kot smo že omenili, je na dosežen finančni rezultat posameznih TOZD, oziroma podjetja kot celote, v veliki meri vplivalo dosled-

no izpolnjevanje nalog akcijskega programa.

TOZD TAP je z učinki akcijskega programa povečala svoj finančni rezultat za 4.137 tisoč dinarjev in to s sledečimi akcijami:

— zboljšanje normativov kvalitete pri potniških in tovornih avtoplačih

(Nadalj. na 3. strani)

Zlata plaketa Save Janezu Beravsu

Desetega avgusta dopoldan je sindikat sklical izredno sejo izvršnega odbora, razširjeno s predstavniki organov upravljanja, Zveze komunistov in mladine. Izvršni odbor je na eni prejšnjih sej sklenil predlagati organom upravljanja, da skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami podeli direktorju podjetja Janezu Beravsu priznanje za njegovo delo.

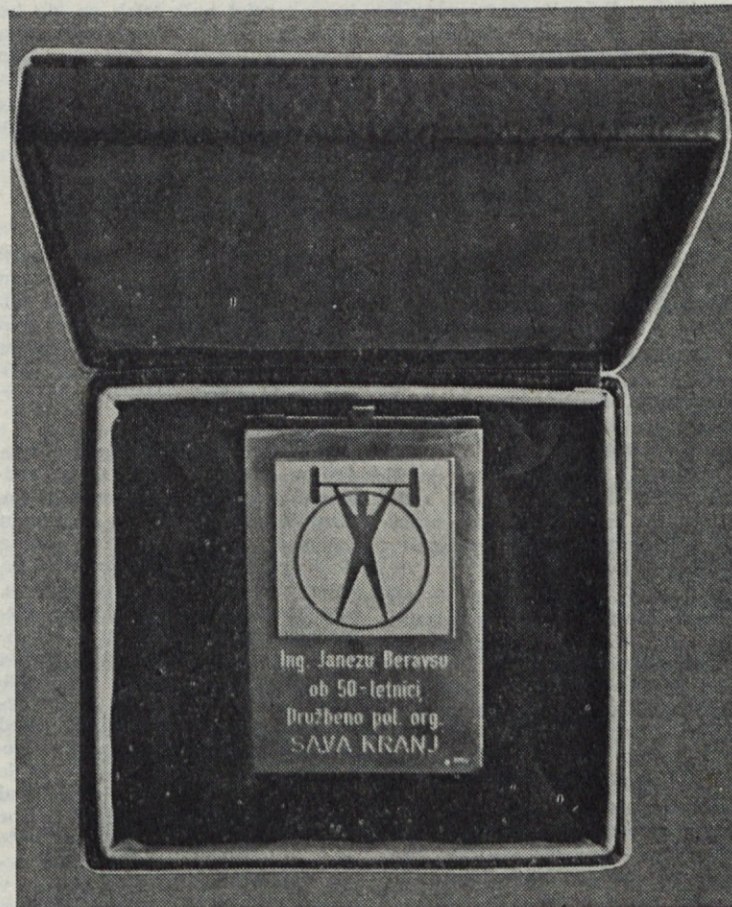
»Pri ugotavljanju poslovnih uspehov in razvoju Save je očitno, da se naše podjetje aktivno vključuje v razvoj naše samoupravne družbe in samoupravnih družbenih odnosov.

Nedvomno je to zasluga vsega kolektiva Save, še posebej pa vodstva podjetja in direktorja Janeza Beravsca, je dejal v začetku omenjene seje Mile Milivojevič, predsednik sindikalne konference podjetja.

»Za njegovo dosedanje delo v podjetju, za njegova napredna stališča dajemo tov. Beravsu vse priznanje in dodeljujemo zlato plaketo Save,« je končal tov. Mile.

Janez Beravs je dejal: »Zahvaljujem se vam in kolektivu za visoko priznanje, ki pa ni priznanje samo meni, ampak vsemu kolektivu. Vedno sem bil prepričan, da je le kolektivno delo uspešno in da posameznik ne more veliko. Da je Sava to in tam, kjer je, je zasluga tudi vseh, ki so me razumeli in podprli.«

J. S.



Predlog samoupravnega sporazuma

Koordinacijska komisija je na podlagi sklepov plenuma kemične industrije, ki je bil dne 12. 3. 1973, pripravila predlog za povezovanje panoge.

V tem času, ko je ta številka v tisku, smo kredlog poslali vsem v Savi, skupaj s predlogom za razprave.

Koordinacijska komisija je izhajala iz izhodišča, da je naloga vseh delavcev v združenem delu čim boljše in racionalnejše gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Ustavna izhodišča in ustanovitev TOZD dajejo nove možnosti v družbeno-ekonomskem razvoju kemične in-

dustrije, ki sodi tako v svetu kot pri nas med najbolj propulzivne veje gospodarstva. Prav ta značilnost kemične industrije kot gospodarske panoge se v Sloveniji doslej ni pokazala — predvsem zaradi velike razdrobljenosti tako proizvodnje kot sistema programiranja.

Kemična industrija Slovenije pomeni s približno 5 milijardami din (v letu 1972) celotnega dohodka približno 15 odstotkov te panoge v Jugoslaviji. Zaradi razdrobljenosti na 40 delovnih organizacij pa Slovenija ni našla mesta v strateških planih razvoja Jugoslavije in s

tem tudi ne ustreznega položaja v mednarodni delitvi dela. Se več, vse študije kažejo, da razdrobljenost in nepovezanost kemične industrije v Sloveniji onemogočata realizacijo programa razvoja, ki si ga je panoga zadala za obdobje 1970 — 1975. Poseben program je predvsem dejstvo, da iz programa razvoja niso realizirani projekti, ki sodijo v področja osnovnih surovin in polizdelkov, na primer:

- žveplena kislina,
- fosforna kislina,
- natrijev hidroksid,
- aluminijev sulfat,

(Nadalj. na 3. strani)

Računalnik dela za nas

Nadalj. iz 15. številke

Zbrane informacije pa bomo lahko uporabili tudi za druge namene (kalkulacije, obračun OD, spremljanje kvalitete in podobno). V banko podatkov smo vključili tudi podatke o gibanju prometa in skladiščih in stanju zaloga. Tudi te namreč potrebujemo za vodenje proizvodnje.

Zbrane informacije pa sčasoma izgubijo svoj pomen, če jih ne dopolnjujemo z nastalimi spremembami: če tehnolog spremeni npr. določeno sestavo, moramo to spremembo vnesti tudi v banko podatkov.

To, o zbiranju podatkov v SIS, je bilo nujno opisati. Pred začetkom dela v proizvodnji, torej pred začetkom izvrševanja plana (narejenega na osnovi ugotovitev — zahtev prodaje) je treba ugotoviti, ali je naročilo prispelo pravočasno in ali razpolagamo z zadostnimi kapacitetami. Torej, treba je preveriti ali naročilo prodaje lahko vključimo v proizvodni plan. Roki za nabavo surovin so dolgi tudi po tri mesece, zato smo prisiljeni planirati proizvodnjo tudi za daljša obdobja — letno, tromesečno.

Sprejemljiva naročila prodaje (letni, tromesečni plani prodaje) glede na kapacitete so torej osnova za plan proizvodnje. Iz plana proizvodnje in sestavnih (podatkov o uporabljenih materialih) dobimo potrebe po surovinah. To informacijo uporabi nabavna služba, ko odloča in sklepa naročila in pogodbe za nakup surovin. Vse druge informacije o potrebah surovin na krajše roke (mesečno, tedensko), so za nabavo v večini primerov že prepoznane in jih nabava lahko uporablja le za preverjanje svojih naročil oziroma jo opozorijo, da poskuša s posebnimi ukrepi potrebo zadovoljiti, sicer se zahteva ali sprememba sestave ali sprememba proizvodnega plana.

Naročila prodaje proizvodnji za krajše roke (mesec) so že veliko bolj točna oziroma za teden povsem točno določena. Iz njih izračunajo naročila proizvodnji in potrebe po polizdelkih. Vedeti moramo, da je potrebno za 100 dobrih plaščev v proizvodnji naročiti denimo 105 plaščev, ker bo od teh 105 plaščev 5 preklasificiranih. Če hočemo izdelati 105 plaščev, moramo denimo naročiti 108 protektorjev in za 110 protektorjev zmesi itd.

Upoštevati moramo torej, da za zahtevano količino rabimo toliko več vgrajenih materialov, kolikor se jih v proizvodnem procesu preklasificira. Poleg tega moramo še vedeti, da ne moremo izdelati recimo samo 5 kg zmesi, če jih rabimo samo toliko, ampak izdelati najmanj en paket. Šele na ta način lahko rečemo, da smo določili

pravilne količine potrebnih polizdelkov in surovin. S tem smo zagotovili, da ne bo izpadov v proizvodnji zaradi pomanjkanja polizdelkov ali surovin. Seveda le, če

— dobavni roki ne bodo prekoračeni in

— škart, odpadki in iztisi ne bo nesorazmerno visok.

To pa je izjema, na katero moramo računati, ko spremljamo izvajanje nalog v proizvodnji.

Zdaj, ko smo ugotovili potrebe, moramo preveriti še kapacitete in roke. Tudi pri tem moramo upoštevati predvsem dvojje:

— da stroji normalno ne delajo polno vseh 24 ur na dan in

— da se ponekod lahko določene operacije hitreje opravijo, kot pa je določen čas v delovnem načrtu (recimo stalno preseganje norme).

Če teh dveh ne upoštevamo, potem povečamo možnost, da plan ne bo realiziran zaradi normalnih zastojev oziroma da bodo kapacitete neizkoriščene, ker nismo upoštevali vseh možnosti (denimo preseganja norme).

Zdaj so plani proizvodnje do največje možne mere preverjeni in pripravljeni, da se iz njih napiše planska in delovna dokumentacija proizvodni enoti in nalogi za izdajo materiala skladiščem. Pred tem lahko vanje vključimo še zadnje spremembe. To so spremembe, ki jih še da prodaja oz. spremembe, ki jih zahtevajo izjemni ukrepi v že razpisanih in izvajanih proizvodnih nalogih. To so tudi zadnje spremembe, ki se lahko preverjajo tako, da ne bi povzročile nezaželenih posledic. Naj že tu povem, da prenekatere spremembe v že razpisanih proizvodnih nalogih terja tudi spremembo druge dokumentacije (popravki v materialnih čekih, popravki v drugih dnevnih programih), kar vse pa je pri množici dokumentov, ki jih imamo in jih moramo imeti, ni lahko izvedljivo (kaj hitro se namreč na kaj pozabi).

Razpisan nalog proizvodni enoti ali dnevni, tedenski program odreja delo v količini, roku, z njim so tudi zagotovljeni vsi potrebni materiali in stroji pod pogojem, da bodo

— naročene surovine prišle v predvidenem roku, pravočasno prevzete in zahtevane kvalitete,

— da bodo izgube zaradi škarta, odpadka, iztisa, nekvadratnih zmesi v mejah normativov,

— da bodo izpadi kapacitet manjši ali enaki predvidenim.

Pravočasna in po količini točna izvršitev razpisane naloge tudi omogoča, da bo koristnik pravočasno prejel polizdelek oz. da bo prodaja lahko v roku odpemila naročene izdelke kupcu. Tako skoraj lahko izključimo objektivne okoliščine, zaradi katerih bi se lahko zgodilo, da proizvodna eno-

ta naloge ne bo izvršila, vsekakor pa vedno vemo, kje se je ustavilo: — recimo, da dobavitelj surovin zakasni,

— da se stroj pokvari zaradi slabega vzdrževanja ali nepravilnega ravnanja z njim,

— da zmanjka materiala zaradi prekomerne porabe ali nepravilno določenega normativa itd.

Naš tehnološki proces je zelo prepleten, predelovalni časi kratki, zaloge polizdelkov pa ne smejo biti prevelike (da bi v njih imeli dovolj velike rezerve). Vsako odstopanje izvrševanja od že razpisanih nalogov povzroči škodo, izgube, zastoj, ki jih zaradi kratkih časov le težko preprečimo. Kljub temu pa moramo zagotoviti vse, kar je mogoče, da to preprečimo. Zato je treba ne samo spremljati izvrševanje nalog, ampak tudi način (kvaliteto izvajanja). Pravočasna informacija, npr. da v določeni operaciji nastaja prekomeren škart, že pomeni, da ne bo po zaključni izdelavi izdelana naročena količina ipd. Te informacije morajo biti torej zbrane in obdelane najmanj enkrat dnevno. Prirejene in izpisane morajo biti v obliki, da kontrola in spremljanje izvajanja nalogov, lahko kaj hitro ugotovi, kje se pričakuje oz. je nastal zastoj oziroma izpad.

Včasih je celo prepozno čakati na te informacije. Pogosto je takojšnje obvestilo delavca, ki dela neposredno po nalogu planerja, terminerja, edina možna pot, da ta lahko še sprejme določen ukrep. Pogosto je tudi to že prepozno. Ukrepi v takih primerih so različni in jih ne bi opisoval.



Zelo obširno sodelovanje poteka tudi med prodajno službo in službo informacijskih sistemov.

Kakšno vlogo v množici teh aktivnosti ima računalnik? Najprej napiše in primerno uredi banko podatkov ter izpisuje različne kataloge, sezname in del tehnološke dokumentacije. Pri tem kolikor je mogoče kontrolira točnost posredovanih podatkov in če niso točni, pove kakšna je napaka.

Zapiše in na različne načine izpiše naročila prodaje proizvodnji. Tudi tu izloča nepravilne podatke, če lahko ugotovi, da niso točni. Izračuna plan proizvodnje in potrebne polizdelke in surovine, pred tem pa preveri, če je zanj določeno, iz katerih materialov in koliko se izdela.

Registrira vse spremembe v planu. Pred razpisom planske ali delovne dokumentacije preveri, če so surovine na nalogi, če jih ni, izpiše primerna opozorila. Razpiše dokumentacijo v zahtevani obliki.

Na osnovi povratnih informacij o stanju nalogov od prevzetih su-

rovin do oddanih polizdelkov in izdelkov ugotavlja, če vse poteka po planu, dejanske preklasifikacije primerja z normiranimi in opozarja na preseganje.

Kasneje, ko bomo imeli zapisane tudi podatke o načinu izdelave in časa trajanja posamezne operacije (delovni načrti), bomo s pomočjo računalnika lahko ugotavljali še potrebne kapacitete, jih primerjali z razpoložljivimi in izračunali rok, v katerem se mora nalog začeti izdelovati, da bo zaključen v zahtevanem roku.

Kljub množičnim obdelavam (računanju, primerjanju in pisanju) pa bodo še vedno zahtevali posegi sodelavcev. Želimo, da računalnik predvsem opravi rutinske naloge oz. posreduje podatke, ki jih izpiše v taki obliki, da bodo posegi sodelavcev pri vodenju in upravljanju proizvodnje na najbolj učinkovit način dosegli svoj namen.

J. S.

Uredimo arhiv podjetja

Ne bo dolgo, ko bomo nekateri v podjetju spoznali še en organizacijski predpis, tokrat o arhiviranju. Že leta 1968 je bil skoraj enak predpis na mizah odgovornih oseb, ki imajo opravka z bolj

ali manj pomembno dokumentacijo, vendar injekcija »ni prijela«, čeprav je bila zelo važna. Letos bo že skoraj pet let, arhiviranje pa se skoraj ni premaknilo z mrtve točke. Ta kratek članek naj

bi bil apel vsem tistim v podjetju, ki si belijo glave, kje je kakšen dokument, ali kam bi z maso registratorjev, ki polnijo pisarne. Se enkrat bo treba skozi vse pisarne, pregledati vso dokumentacijo v podjetju, to pa je delo, ki zahteva delo vseh in ne samo arhivarja. Zato bi v tem članku rad razložil nekaj stvari, ki so najbolj pomembne in jih je treba pri urejanju upoštevati, če se le da. Najvažnejše bo spraviti v minimum število kategorij dokumentov, ki nastajajo v podjetju. Le na podlagi dobro sestavljenega rokovnika, ki bo vseboval vsaj 90 % dokumentov v podjetju, bo lahko voditi stalno evidenco s kartoteko in vsak, ki bo želel dobiti iskani dokument, ga bo lahko dobil v najkrajšem možnem času. Ko bomo dobili zaupanje v arhiv, potem tudi ne bo treba čakati po pet ali šest let, preden bomo oddali gradivo v arhiv. Vse tako kaže, da v ljudeh še vedno klije prepričanje, da je dokument izgubljen, če ni v njegovi pisarni. Tako se zgodi, da je v pisarni po dvesto registratorjev, iz njih pa se letno vzame po pet ali šest spisov. Da dvesto registratorjev vzame veliko prostora v pisarni, pa ni treba posebej razlagati, posebno tistim ne, ki imajo z njimi vsakodnevnih opravkov.

Urejen arhiv po pisarnah nam bo omogočil še: vsak bo lahko po svojem občutku določil čas oddaje svojega gradiva v arhiv, skupno bomo potem določili datume, ko se bo gradivo sprejemalo v razdobju enega ali do treh mesecev in tako nikoli ne bi prišlo do kopičenja materiala po pisarnah.

V arhivu bomo potem napravili pregled nad vsebino in ne bo težko ugotoviti, ali bomo še dobili željeni dokument ali pa je mogoče že na odpadu (seveda, če rok hranjenja spisov ne bo pravilno predviden).

Večino novosti boste seveda ugotovili iz organizacijskega predpisa, pomenili pa se bomo tudi v prihodnjih mesecih, ko vas bom obiskal v vaših pisarnah, pri vašem delu in vesel bom, če bom vsaj del bremena v zvezi z arhiviranjem vzel z vaših ramen.

Rato Mladenović



Arhivar pri delu

Paberki

Odbor za oceno in kršitev delovnih dolžnosti in materialnih škod TOZD TTI, je na 7. redni seji obravnaval tudi teh nekaj primerov:

— tov. T. K., ki se je z navajanjem napačnih podatkov hotel podaljšati bolniški dopust. Ni mu uspelo in prisluzil si je kazen — javni opomin;

— tov. O. J. iz valjarne je 21. maja 1973 fizično napadel sodelavca. To in kup drugih neresnosti je dovolj jasna obrazložitev za zadnji javni opomin;

— tov. C. S., zaposlena v OE velopnevmatikarna, je s sodelavkami iz malomarnosti povzročila požar, ki pa se na srečo ni razvel zaradi priselnosti nekaterih delavcev. Odbor je sklenil, da se ji izreče zadnji javni opomin;

— tov. G. M., zaposlen v OE prešani izdelki, je dne 25. 4. 1973 motil sodelavko s tem, da jo je dražil z živo žabo, ki jo je imel privezано na vrvi. Kljub opozorilom vodje izmene, je to še trikrat ponovil. Kazen — zadnji javni opomin;

— tov. M. L. iz velopnevmatikarne je 2. 5. 1973 nepravilno izostal z dela. Zaradi njegove odsotnosti je nastala škoda v znesku 1800 dinarjev. Odbor ga je kaznoval z zadnjim javnim opominom in povrnitvijo 840 dinarjev.

Odbor za spremljanje sistema delitve TOZD TTI je na 6. redni seji razpravljal o predlogu kadrovske službe, da se delavcem valjarne, razen vodstvu, prizna 10 % dodatek na OD za težke delovne pogoje. Zaradi nenehnega povečevanja proizvodnje in premajhnih kapacitet valjarne, delavci v tej enoti delajo vse proste sobote in celo nedelje, da bi zagotovili zadosti zmesi za neprekinjeno delo v proizvodnji. V skladu s predlogom delavci v rednem delovnem času in izven njega, ki je vezano na večji fizični in psihični napor, je predlog podprl odbor TTI in sprejel sklep, da se 10 % dodatek na OD izplačuje vse do tlej, dokler se delovni pogoji v valjarni ne bodo bistveno spremenili, od 1. maja naprej.

Gospodarjenje v I. polletju

(Nadalj. s I. strani)

— povečanje produktivnosti pri proizvodnji potniških in tovornih avtozračnic

— izboljšanje kvalitete ogrevalnih duš

— optimalni izbor surovin z ozirom na ceno, tehnologijo in možnost nabave

— prihranek pri porabi materiala

— boljše izkoriščanje strojev in boljše izbira proizvodnega asortimana.

V TOZD TTI so v posameznih proizvodnih obračunskih enotah uvedli dodatno proizvodnjo v prostih sobotah in sicer:

	Stevilo izmen
— OE velopnevmatika	
214 velozračnice	6
215 veloplašči	13
— OE stiskani izdelki	
218 vulkanizacija (plašči)	8
219 vulkanizacija rotoc. (transp. trak.)	12
— OE cevarna	
223 tehnični izdelki	6
— OE umetno usnje	
415 izdelava past	11
416 umetno usnje	12

S tem smo dosegli povečanje čistejšega finančnega rezultata za preko 500 tisoč dinarjev.

Prodaja TTI je dosegla 12,25 % prodajnih popustov (vključno z izvoznimi razlikami) od planiranih 14,65 in s tem za 4,1 milijona dinarjev večjo neto realizacijo. Toda pri tem je potrebno upoštevati, da plan izvoza, kjer so prodajni popusti večji, ni bil izpolnjen, tako, da bo v drugem polletju odstotek prodajnih popustov nekoliko porastel.

Prav tako potekajo številne akcije v OZD OSS. Marketing služba je skupno s prodajnim oddelkom TOZD, izdelala predloge za povečanje cen gotovim izdelkom. Nabavna služba tekoče spremlja zakonske predpise o znižanju carinskih stopenj za uvozni material in opremo. Predpisi s tega področja predvidevajo, da bo to možno le delno (samo za uvozni material, ki ga vgradimo v izdelke za izvoz) in še to koncem letošnjega leta oziroma drugo leto.

NABAVA

V I. polletju smo nabavili 15.073 ton surovin in repromateriala v vrednosti 140 mio din, od tega na domačem trgu 4.055 ton blaga v vrednosti 46 mio din ali 33 %. V strukturi nabavljenih surovin predstavlja največji delež kavčuk (34 %), tekstil in armature (31,5 %) ter kemikalije (20 %). Nabavljene količine v I. polletju po vrednosti

	Doseženo		Indeks		Struktura	
	ton	din	ton	DS	ton	DS
TAP	8.863	97.076	101,1	100,8	56,0	51,6
TTI	6.967	90.897	112,7	106,2	44,0	48,4
Skupaj	15.830	187.973	105,9	103,3	100,0	100,0

Kljub težavam pri preskrbi surovin in kljub pomanjkanju naročil za nekatere izdelke, so v letošnjem letu nastali le manjši izpadi proizvodnje. Zaradi spremembe kupne moči na trgu in s tem sprememb v strukturi potrošnje, se je moral proizvodni program vselej prilagajati tržnim potrebam, odnosno asortimanu, ki naj bi podjetju zagotovil ugodno prodajo in primerno akumulacijo. Tako smo že v I. polletju količinski obseg zmanjšali pri tovornih avtozračnicah, ploščatih jermenih, prevlekah, surovi gumi in pri izdelkih iz umetne mase. Nasprotno pa obseg proizvodnje letos povečujemo pri izdelkih potniške in moped

PRVIZVODNJA

V I. polletju 1973 smo proizvedli 15.831 ton izdelkov v vrednosti (DS) 188 mio din, kar je za 12,4 % več kot smo proizvedli v istem obdobju lani.

Po kosameznih TOZD smo dosegli naslednje proizvodne rezultate (v 000):

	Doseženo		Indeks		Struktura	
	ton	din	ton	DS	ton	DS
TAP	8.863	97.076	101,1	100,8	56,0	51,6
TTI	6.967	90.897	112,7	106,2	44,0	48,4
Skupaj	15.830	187.973	105,9	103,3	100,0	100,0

pnevmatike, umetnem usnju in večjih izdelkih gumeno-tehničnega blaga.

PRODAJA

Uvodoma smo že omenili, da so sprejeti stabilizacijski ukrepi in pa nestabilnost na svetovnem monetarnem trgu močno vplivali na kupno moč potrošnikov, kar se v precejšnji meri odraža pri doseženi prodaji domačih izdelkov. Predviden plan prodaje smo v celoti presegli za 0,9 %, v primerjavi z istim obdobjem lani pa smo prodajo presegli za 19,1 %. Dosežena prodaja po prodajnih poteh je bila naslednja:

	Indeks			
	v 000 din	strukt. v %	na plan	I—VI 1973 1972
domači trg	274.680	88	101,9	115,6
izvoz	34.460	11	90,0	156,4
lastna poraba	2.902	1	198,8	117,5
Skupaj	312.042	100	100,9	119,1

Prodaja na domačem trgu je bila v celoti dosežena, prodaja za izvoz pa nekoliko zaostaja za predvideno dinamiko. Čeprav smo v I. polletju 1973 na tuje tržišče prodali za 1.942.653 dolarjev izdelkov, kar je 53,8 % več kot v istem obdobju lani, je plan izvoza po dolarski vrednosti dosežen le z indeksom 85,7.

Cene naših izdelkov so v celoti še vedno zamrznjene. S sklenitvijo medrepubliškega sporazuma je zopet podana možnost sklepanja družbenih dogovorov o cenah. Ustrezne službe so takoj ukrenile vse, da se v čimkrajšem času pripravijo vsi potrebni materiali, ki jih določa zakon v zvezi s postopkom družbenega dogovora.

Tako je sedaj že izdelan komplet material za korekturo cen avto in velopnevmatike, korigiran je tudi že obstoječi družbeni dogovor o cenah v ista in podpisan je dogovor za cene ležalnih blazin, ki pa bo zaradi sezonskega značaja artikla prišel do veljave šele v letu 1974. V zaključni fazi so tudi materialji za spremembo cen klinastih jermen in transportnih trakov.

Z navedenimi akcijami si prizadevamo rešiti predvsem vprašanje tistih cen naših izdelkov, katere proizvajamo v največjem obsegu, pa je nivo teh cen že dalj časa kritičen.

V TOZD TAP so prodali za 156 milijonov din izdelkov in plan dosegli z indeksom 93, v primerjavi s I. polletjem 1972 pa se je obseg realizacije TAP povečal za 10,9 %.

	Stanje 1. 1. 73	Interni premiki	Prišli	Odšli	Stanje 30. 6. 73	Povpr. zaposl.	% flukt.
TAP	639	— 3	144	82	698	664	23,6
TTI	1.441	— 6	124	94	1.465	1.454	12,3
OSS	915	9	68	42	950	937	8,6
Skupaj	2.995	—	336	218	3.113	3.055	13,6

Predlog samoupravnega sporazuma

(Nadalj. s I. strani)

- klor,
- umetna gnojila,
- predelava nafte,
- metanol,
- vinilacetat,
- ftalanhidrid,
- ftalni estri,
- poliestrska vlakna,
- poliestrski filament.

Prav boj za zagotovitev osnovnih surovin in polizdelkov pa bo značilen za razvoj panoge v svetu v prihodnjem času.

Razlogi za tako stanje v Sloveniji so predvsem v pomanjkanju sodelovanja in koordinacije v programiranju razvoja, kajti zaradi razdrobljenosti sredstev se ena sama delovna organizacija ne more lotiti realizacije katerega od navedenih projektov.

Ugotovitvi moramo, da so delovne organizacije našle s tujimi partnerji skupne interese, saj poteka cca 50 odstotkov investicij v takih aranžmanih. Hkrati pa ne moremo opaziti sodelovanja domačih podjetij pri skupnem investiranju, kar kaže na določene anomalije v programski miselnosti v delovnih organizacijah, čeprav ustavna izhodišča omogočajo tudi skupna vlaganja domačih partnerjev.

Naloga združenja, ki ga koordinacijska komisija predlaga kot prvo fazo v povezovanju kemične industrije, je predvsem zagotoviti koordinirano programiranje nadaljnega razvoja kemije v Sloveniji in njeno aktivno povezovanje v tokove v Jugoslaviji in po svetu. Za zagotovitev takega programa bi bilo treba v okvirih združenja zagotoviti določeno koordinacijo tehle funkcij (členi 5 — 14):

- marketing,
- raziskave in razvoj,
- ekonomske analize,
- organizacija in informatika,
- kadrovska in socialna funkcija.

Na prodajo avtopnevmatike je v tem obdobju vplivala določena nesigurnost na tržišču, zaradi liberaliziranega uvoza pnevmatike. Na podlagi tržnih analiz se je proizvodnja TAP skušala v čim večji meri prilagajati potrebam prodaje, tako, da je ta normalno potekala in se v prodaji ni pojavil večji zastoj.

Prodaja TTI je bila v I. polletju ugodna. Realiziral so za 156 mio din izdelkov in s tem presegli plan za 10,4 %. V primerjavi z istim obdobjem lani pa se je obseg prodaje povečal za 28,5 %.

ZOP je v letošnjem letu nov, samostojni oddelek v sestavi službe marketing, ki razen operativne prodaje usmerja in koordinira delo vseh dejavnikov na terenu: prodajal, komercialnih predstavnikov in filialnih skladišč. Plan prodaje ZOP je bil dosežen z indeksom 115, od tega realizacija preko prodajal z indeksom 133. V letošnjem letu se je v primerjavi z istim obdobjem lani prodaja preko prodajal povečala za 28 %.

Iz finančnega rezultata ZOP lahko ugotovimo, da je prodaja preko lastnih prodajal ugodna prodajna pot (hitrejši dotok finančnih sredstev), zato bomo morali v bodoče računati na možnost investiranja in tako razširitve te prodajne poti (nove prodajalne, oz. prodajna skladišča).

ZAPOSLOVANJE

V I. polletju 1973 se je na novo zaposlilo 336 delavcev, delovno razmerje pa je prekinilo 218 delavcev. Koncem I. polletja je bilo zaposlenih 3.113 delavcev.

Gibanja po posameznih TOZD je bilo naslednje:

Kot je razvidno iz gornjega prikaza, je fluktuacija še vedno zelo visoka v TAP, v TTI in v OSS pa je na lanskoletni ravni. Vzrokj za toliko prenehanje delovnega razmerja v našem podjetju so predvsem v samovoljni prekinitvi dela v poizkusnem roku, odhodi v JLA in upokojitvah.

GIBANJE OSEBNIH DOHODKOV

V obdobju od 1. 1. do 30. 6. 1973 je bilo v podjetju obračunanih 61,9 mio din OD. V primerjavi s planirano maso 1973, predstavlja to 49,7 %.

Gibanje poprečnega OD v I. polletju in primerjava z istim obdobjem lani je sledeča:

	din
TAP	2.475
TTI	2.325
OSS	2.444
Podjetje brez TM 1973	2.392
Podjetje brez TM 1972	2.108
Indeks 1973/1972	113,5

Povprečni OD v I. polovici leta 1973 so bili 13,5 % višji, kot v istem obdobju lani. To je posledica povečanja planske vrednosti točke za 5,8 % v II. polovici lanskega leta, povečanje stimulacije ter povečanja produktivnosti. Najvišji OD so bili v aprilu, ko je bilo plačanih 192 ur. Vrednost točke v I. polletju je bila v proizvodnji poprečno 0,190 din na uro, v strokovnih službah pa 0,179 din na uro.

V I. polletju je bilo izplačanih 3.954.206,94 din več OD kot bi jih smeli po določilih samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka. Ze v drugem kvartalu letošnjega leta je komisija gumarske panoge, ki dela na tem področju, pripravljala predlog o spremembi oz. korekciji postavk v določilih samoupravnega sporazuma in sicer v povečanju kalkulativnega OD za prvi dve kategoriji (nekvalificirani in polkvalificirani delavci). Med tem časom (Nadalj. na 4. strani)

cev, srednjih in drugih kvalificiranih kadrov zahteva nujno intervencijo na tem področju.

Dogovorjen odnos do delitve dohodka in osebnih dohodkov je podlaga nadaljnega razvoja panoge, hkrati pa je prvina socialne regulative za 20.000 zaposlenih v kemični industriji.

Navedene naloge vsaj delno opisujejo program dela združenja in utemeljujejo predlog za njegovo ustanovitev.

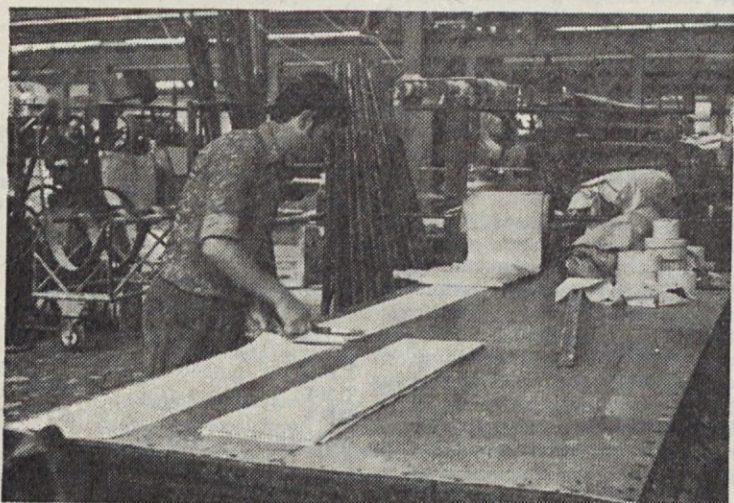
Prvi pogoj za uspešno delo pa je ustanovitev TOZD v vseh delovnih organizacijah panoge ter uspostavitve samoupravnih organov združenja, kakršne navaja predlog sporazuma (členi 17 do 24).

Sporazum v 36. členu določa tudi časovno opredeljen program nalog:

- do 31. 12. 1973:
 - izvoliti samoupravne organe združenja,
 - organizirati strokovne službe združenja,
 - pripraviti elemente za usklajevanje gospodarskih načrtov podpisnic,
 - usmerjati ustanavljanje TOZD,
 - predlagati določila o bodočih razmerjih med proizvodnjo in trgovino.
- do 31. 12. 1974:
 - usmerjati branžno povezovanje podpisnic,
 - izdelati prvi predlog perspektivnega programa razvoja panoge,
 - izdelati koncept povezovanja nabavnih in prodajnih poti podpisnic,
 - pripraviti metodologijo koordiniranega gospodarskega načrtovanja podpisnic,
 - sprejeti dokončna določila o bodočih odnosih med proizvodnjo in trgovino.

V naslednji številki glasila ali pa že preje v Informatorju bomo objavili skrajšano, a celovito informacijo o ekonomskem stanju posameznih podjetij iz celotne panoge.

Produktivnost in nagrajevanje



sko težo, ker delo poteka neprekinjeno, kot pa, če poteka v eni oziroma v dveh izmenah ali če se dela pet ali šest ali sedem dni v tednu.

Tudi proizvodni produkt na neposrednega proizvajalca ni dobra osnova za ugotavljanje povečanja produktivnosti. K napredku proizvodnje namreč prispevajo tudi drugi (trgovci, tehniki itd.) in bi morali upoštevati tudi te.

Tako je videti, da je od vseh treh meril proizvodnega uspeha, merilo po zaposlenih še najboljša osnova za ugotavljanje povečanja produktivnosti. Toda v tem primeru je pa natančnost ugotavljanja problematična.

Produktivnost delavcev ni samostojna količina. Odvisna je od številnih faktorjev, tako od osnovne opreme delovnih mest kot od številnih faktorjev in poteka obratovanja. Osnovna oprema delovnih mest se plačuje z odmerjenimi odpisi (amortizacijska stopnja), zato moramo od celotnega vrednostno izražene produkta odbiti te odpise in šele potem lahko ugotavljamo povečanje produktivnosti na zaposlenega. Na ta način pa ugotovimo le takoimenovano »tehnično povečanje produktivnosti«, ki pa še ne pokaže zadosti natančne možnosti za povečanje osebnih prejemkov, ki ne bi vplivali na zmanjšanje vrednosti denarja inflatorno. Ugotoviti

V reviji WIRTSCHAFT — Kautschuk in Gummikunststoffe sem našla strokovno razpravo dr. E. P. o delu in nagrajevanju. Menim, da je informacija zanimiva tudi za nas, zato sem pripravila naslednji povzetek.

V svetu je danes precej razširjeno mnenje, da povečanje osebnih prejemkov v okviru povečane produktivnosti nima nobenega vpliva na cene, torej ne vpliva na zmanjšanje vrednosti denarja. To mnenje pa ne drži, ker je povečanje produktivnosti količinsko oz. vrednostna razlika proizvodnje

dveh let, preračunana na delovno uro ali na neposrednega proizvajalca oz. na zaposlenega.

Povečano produktivnost izračunamo zelo različno, glede na to, katerega od naslednjih meril uporabimo. Preračunavanje produktivnosti na osnovi produkta na delovno uro je videti zelo verjetno, vendar danes ne more biti več merilo za povečanje plač, »ki ne bi vplivale na cene«. Že samo zaradi skrajšanja delovnega časa se stroškovni elementi za vsako leto menjajo. Izdelavni stroški dobijo popolnoma drugačno kalkulacij-

Požar v tovarni IBI



šega podjetja, je trajala dve uri in pol. Dostop k vodi je bil zelo težaven.

Ob našem prihodu na kraj požara sta bili tam ekipa poklicnih gasilcev in ekipa Prostovoljnega gasilskega društva Primskovo. Za nami so prišli na pomoč še gasilci iz Tekstilindusa, ki so si morali najprej preskrbeti vodo iz kanjona Kokre.

Na sestanku, katerega je sklical vodja poklicnih gasilcev tov. Jože Kastelic, dne 5. 7., na Zavodu za požarno varnost, smo bili seznanjeni, da so bili poklicni gasilci obveščeni o požaru ob 11. uri. Primskovski gasilci so šli v akcijo ob 11.02 (po izjavi poveljnika tov. Viharnika). Na kraju požara smo našli ob prihodu veliko število praznih gasilnih aparatov vseh vrst, kar dokazuje, da so delavci IBI vodili že veliko borbo z ognjem. Večji del strehe nad skladiščem je že zgorel.

Marijan Čeferin

Ta posnetek je bil narejen dva dni po hudem požaru v IBI, ko je bombaž še vedno tlel.

Dne 3. julija 1973 je izbruhnil požar v tekstilni tovarni IBI Kranj. Zavod za požarno varnost Kranj je na pomoč poklical tudi naše društvo. Na kraj požara smo prispeli 8 minut zatem. Opremljeni smo bili z orodnim vozom ter vodnim topom. Takoj smo šli v akcijo za preskrbo vode. Ker je bila situacija na kraju požara zelo kritična in je dobil ogenj že velik obseg, smo najprej šli z enim tlačnim cevovodom (B) na streho objekta in tam varovali prostor, v katerem so bili stroji. Drugi tlačni cevovod (B) smo takoj speljali v cisterno poklicnih gasilcev in tako preskrbeli vodo za napajanje vodnega topa, s katerim smo gasili jedro požara. V začetku smo uporabili tudi kemično peno, katera je odlično gasila požar. Ko je zmanjkalo ekstrakta za peno, smo gasili samo z vodno meglo. Celotna akcija naše desetine, katera je štela devet članov (zaradi prostega dneva na-



Industrija bombažnih izdelkov-Kranj
ZIRO RAČUN PRI SDK KRANJ 51500-601-10082

Telefon: centrala 23-755
komercialna 21-391
zabava 21-637
Birojevi: IBI Kranj
Poštni predel: 32
Teleks: 34376 YU IBI

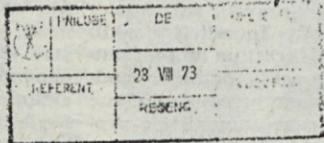
22. 8. 1973

Vaša št. _____

Naša št. _____

Predmet:

TOVARNA "SAVA"
K R A N J



Spoštovani tovariši!

Štejemo si v dolžnost, da se vam v imenu vseh članov delovnega kolektiva, samoupravnih organov, družbeno-političnih organizacij in vodstva podjetja, najtopleje zahvalimo za izkazano pomoč in trud pri odstranjevanju posledic težke nesreče, ki nas je prizadela ob priliki požara dne 3. 7. t. l.

Vaša pomoč nam je bila zelo dobrodošla, saj nam je uspelo s skupnimi močmi v tako kratkem času, normalizirati delo in življenje v naši delovni organizaciji.

To plemenito dejanje bo ostalo vsem članom našega kolektiva v trajnem spominu, kot izraz hvaležnosti za izkazano solidarnost in humanost v tej težki nesreči.

Želimo vašemu kolektivu obilo delovnih uspehov, razvoja in napredka v korist naše socialistične skupnosti.

Še enkrat, prisrčna hvala.

Industrija
bombažnih izdelkov
K R A N J

Direktor:
Orhan Franc

IZOBRAŽEVALNI CENTER PRI PODJETJU SAVA PRIZNAN

23. 4. 1973 je republiški sekretariat za prosveto in kulturo izdal odločbo o verifikaciji izobraževalnega centra Sava Kranj. S tem priznanjem je uradno potrjen obstoj Centra kot izobraževalne funkcije.

moramo še takoimenovano »gospodarsko delovno produktivnost«, ki je obračunana po dejanskih prodajnih cenah in deljena s številom zaposlenih.

Odločilnega pomena je še vprašanje, katero enoto vzamemo kot osnovo za merjenje tehničnega dviga produktivnosti na zaposlenega, če nam je cilj zviševati

osebne prejemke. To je lahko podjetje, panoga ali narodno gospodarstvo. Od teh je zadnja varianta brez dvoma najbolj ustrezna.

Šele vse te ugotovitve nam dajo realno sliko možnosti za povečanje plač, ne da bi le-to vplivalo na dvig cen.

Regina Rant

Gospodarjenje v I. polletju

(Nadalj. s 3. strani)

pa je skupščina SRS že sprejela sklep (Ur. list SRS št. 27, z dne 31. 7. 1973), da se dodatno povečajo kalkulativni OD za prve tri kategorije (nekvalificirani in polkvalificirani za 150 din mesečno in kvalificirani za 50 din mesečno), z veljavnostjo od 1. 7. t. l., kar bo komisija še dodatno upoštevala v svojem predlogu. S tem predvidevamo, da bomo v okviru teh predlogov komisije za dopolnitev samoupravnega sporazuma do konca

tega leta dosegli pravilno delitev dohodka v okviru določil tega samoupravnega sporazuma.

OBRATNA SREDSTVA

Obseg obratnih sredstev se je v I. polletju povečalo glede na letni plan v vseh pozicijah in sicer (v 000 din):

Za zagotavljanje prostih in likvidnih sredstev za investicije je nujno, da se v poprečju zaloge do konca leta znižajo in da se stanje

	Stanje 30. 6. 73	Indeks na LP
zaloge surovin in materiala	63.835	103,6
zaloge nedovršene proizvodnje	13.536	126,5
zaloge gotovih izdelkov	53.872	121,1
kupci	135.122	122,8
S k u p a j	266.365	117,4

terjatev do kupcev zniža na nivo, ki bo v II. polletju, ob znatno močnejšem finančnem odlivu (investicije) zagotovil podjetju in posameznim TOZD, ustrezno likvidnost.

nje. V realizaciji so poleg investicij še štirje projekti in sicer: projekt izgradnje avtopnevmatkarne, rekonstrukcije toplarne, projekt umetne usnje in projekt izgradnje računskega centra.

INVESTICEJE

V letu 1973 ima podjetje doslej največji obseg investicijske izgrad-

1. Realizacija posameznih projektov poteka v skladu s postavljenimi programi, po posameznih projektih pa je sledeča (v 000 din):

	Predračunska vrednost	% del v pripravi	% izvrš. del
— Projekt avtopnevmatike	638.635	82,0	44,2
— Rekonstrukcija topl.	32.780	94,9	22,0
— Računski center	11.808	42,4	42,4
— Umetno usnje — z izgradnjo se prične v drugi polovici I. 1973.			

2. Angažiranih sredstev za tekoče investicije v letošnjem letu je že 7.654.000 din in sicer v 000 din:

	Plan	Angažirano	Plačano
TAP	5.552	5.216	51
TTI	5.821	1.347	37
OSS	4.079	1.091	249
Skupaj	15.452	7.654	337

Za realizacijo plana investicij za leto 1972 bomo potrebovali v drugem polletju 64,5 milijonov din lastnih sredstev. Iz prikazov o investicijski sposobnosti je razvidno, da smo znesek ob ustrezni likvidnosti sposobni zagotoviti s tem, da se poprečni obseg zalog ne sme povečati.

menih izdelkov, od tega pnevmatike (vključno velopnevmatika) 32.722 ton, oz. 60 % in gumeno-tehničnih izdelkov 21.854 ton oz 40 %. Analogno temu je Sava proizvedla 73 % pnevmatike in 27 % gumeno-tehničnih izdelkov (brez umetnega usnja in kemičnih izdelkov). V primerjavi z istim obdobjem lani se je obseg proizvodnje o v panogi in Savi povečal takole:

PRIMERJAVA PROIZVODNIH REZULTATOV S PANOGO

V prvem polletju 1973 je bilo v panogi proizvedeno 54.576 ton gu-

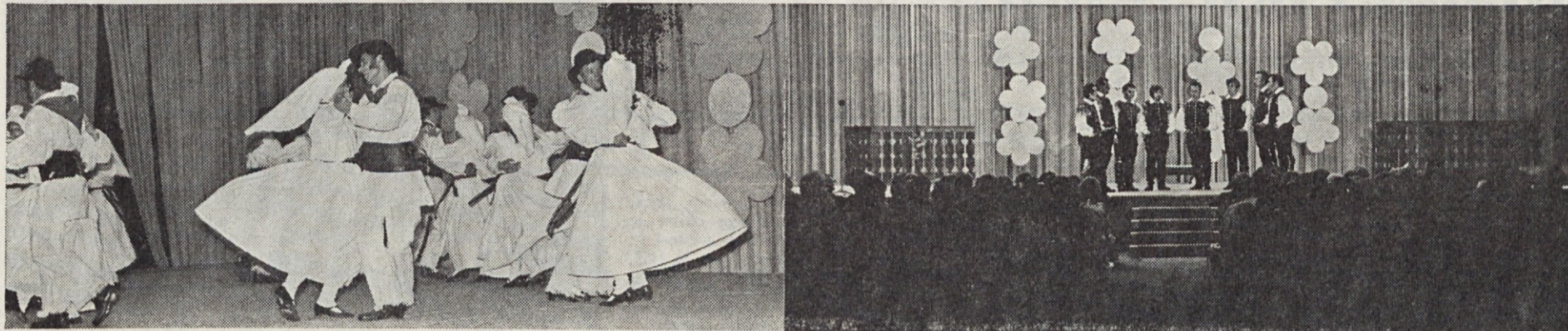
	Panoga		Sava	
	proizv. ton	Indeks I—VI 73/72	proizv. ton	Indeks I—VI 73/72
— Pnevmatika	32.722	118,8	10.042	128,8
— Gum. tehn. izdel.	21.854	106,7	3.702	141,9
— Proizvod. skupaj	54.576	113,6	13.744	132,1

Posamezni večji proizvajalci v gumarski panogi so v prvem polletju 1973 dosegli naslednji količinski obseg proizvodnje:

	Proizvod. ton	% v panogi	od tega pnevmatika
Sava	13.744	25,2	73,1
Borovo	13.423	24,6	65,7
Tigar	9.966	18,3	85,5
Rekord	5.726	10,5	63,4
RIS Zagreb	2.524	4,6	—
M. Zakić	1.728	3,1	99,2
Dimitrovgrad	1.125	2,1	—
Vulkan	867	1,5	—
ostali	5.464	10,1	—
Skupaj	54.576	100,0	60,0

Vinko Perčić

Folkloristi Save na Poljskem



Nаша folklorna skupina se po kvaliteti in obširnosti programa uvršča v vrh slovenskih folklornih skupin. V njeni sestavi so poleg plesalcev nepogrešljivi še člani tovarniškega okteta in tamburaški orkester Bisernica iz Reteč pri Skofji Loki

V prejšnji številki glasila smo objavili sestavek Zvoneta Gantarja o delu naših folkloristov. Ravno tedaj so se odpravljali na Poljsko, zato smo zapisali tudi obljubo. Danes jo izpolnjujemo, saj so fantje pripravili kar štiri informacije s poti, nastopov in svojih vtisov. Naj mi nezadovoljneži oprostijo, če jim ni prav, da kulturi odmerjamo toliko prostora. Kar prepričan sem, da je med kolektivom Save premalo navdušencev za ljudske plesne in pesmi. Toda o tem morda kdaj drugič.

Urednik

Vabilo Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije je za našo skupino pomenilo veliko. Savski folkloristi, oktet in tamburaški orkester smo edini predstavljali našo državo na desetem jubilejnem tednu Biskidske kulture na Poljskem.

Razlika med lansko in letošnjo turnejo je precejšnja. Vsem je znano, da nas je lani nad tisoč kilometrov dolga pot vodila na zahod, letos pa v nasprotno smer, na vzhod.

7. avgust

Veseli in polni pričakovanj smo se sedmega avgusta zbrali pred bivšim obratom I. Ne malo prtljage je bilo hitro naloženo v isti avtobus kot lansko leto. Tudi za volanom je sedel isti, moram reči prekaljeni šofer Franc Novak, ki je z nami prevozil že nekaj tisoč kilometrov. Se majhna kontrola in mercedes je vžgal. Z veselo pesmijo smo se poslavljali od Kranja.

Cariniki na Ljubelju so zelo hitro opravili svoje delo. Že v trdi temi smo se popeljali preko Avstrije in marsikdo si je to noč izbral za spanje kar sedež v avtobusu, bolj vzdržni pa so s pesmijo bodrili šoferja in mene, ki sem na avtokarti jskal pravo smer potovanja.

Ob lepem jutranjem soncu smo bili na Dunaju, se okrepčali in takoj nadaljevali pot proti mejnemu prehodu s Češkoslovaško. Nasmejani avstrijski carinik je tudi zelo hitro opravil svojo kontrolo.

Približali smo se ogromni cestni zapori, ki so jo stražili češkoslovaški vojaki. Na prvi pogled je bila za nas to malo čudna slika. Ko so vojaki dobili od carinikov dovoljenje, so nas spustili na drugo stran mejnega prehoda. Trdno smo bili prepričani, da bomo tudi tukaj zelo hitro čez mejo. Pred nami ni bilo kolone, kot smo jih vajeni doma. Cariniki so nam lepo razložili, da je mejni prehod zaprt. Nejevoljni smo se obrnili pro-

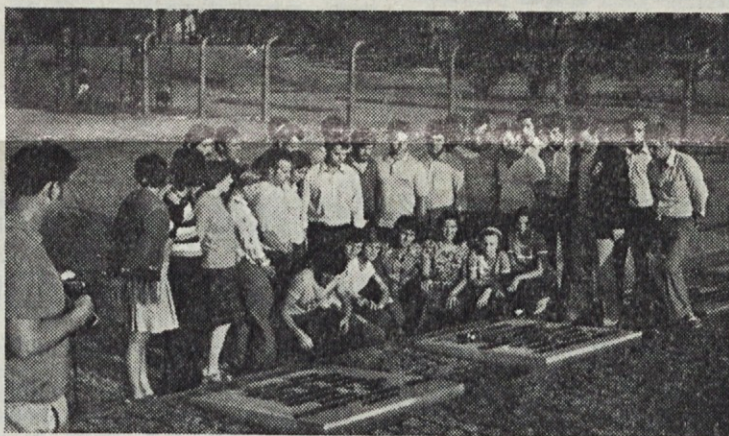
ti Madžarski. Po sto kilometrih smo bili že na prehodu z Madžarsko in pred nami spet ista slika — mogočna rampa, vojaki, žica. Sledila je zelo stroga in počasna kontrola carinikov in obvezna menjava našega denarja. Vse je trajalo več kot dve uri. Utrudljivo za nas, ki smo navajeni hitrega prestopanja na mejnih prehodih, sploh pa še, ker nismo smeli iz avtobusa, sonce pa je neusmiljeno pripekalo.

Kaj z denarjem, ki smo ga menjali, je bilo vprašanje vsakogar izmed nas. Nobena izmed držav, po kateri bomo potovali, ne menja madžarskega denarja. Kljub pomanjkanju časa smo se morali ustaviti v manjšem mestu, preden smo zapustili Madžarsko. Hoteli smo zapraviti forinte. Vsak se je trudil, da bi si kupil kaj poštenega, toda žal takšne trgovine nismo našli. Nekaj denarja je šlo za

hajali mimo našega avtobusa, nas je spet precej utrudilo.

Tudi poljski tovariši, ki so nas čakali na njihovi strani, so izgubljali živce ob takem odnosu carinikov. Po dobrih dveh urah smo se jih »osvobodili« in se resnično prijateljsko pozdravili z gostitelji, med njimi je bila tudi tovarišica, ki nas je spremljala do zadnjega dne bivanja na Poljskem.

O nastopih in številnih izletih naj povedo člani skupine tako, kot so doživljali. Za sklep mojega članka še o poti domov, kjer smo dobili nekaj lepih vtisov. Izbrali smo drugo pot, in sicer skozi dvoje večjih mest Češkoslovaške. Večkrat smo se tudi ustavili in si ogledali zanimivosti, si napolnili železce, se odžejali z dobrim češkim pivom. Kjerkoli smo se ustavili, smo bili tople in prisrčno sprejeti. Tudi na sprehodu po mestu si lah-



Med turnejo po Poljski so se naši folkloristi poklonili žrtvam zloglasnega koncentracijskega taborišča Auschwitz in se slikali ob ploči umrlih Jugoslovancev.

okrepčilo, ostalo pa bomo imeli za spomin.

Še nekaj kilometrov in bili smo na mejnem prehodu s Češkoslovaško. Tu je bilo drugače počutje, saj nismo opazili nobenih ramp, ne vojakov, ne žice. Cariniki obeh držav so vstopali v avtobus istočasno. Hitro smo opravili in pot nadaljevali preko Češkoslovaške države. Videvali smo ogromna žitna polja, na katerih so ravno pospravljali pridelek. Mesta, skozi katera smo potovali, so industrijska, saj smo v vsakem videli precej tovarniških dimnikov.

Bilo je osem zvečer, ko smo stali na mejnem prehodu s Poljsko. Dolgo in nezanimivo čakanje na carinike, ki so se neprizadeto spre-

ko videl objem prijateljstva in besede: »Dobri, dobri Jugoslovenci«.

Na mejnem prehodu Mikulov (z Avstrijo) se nam je spet zataknilo. Brez oklevanja smo se morali obrniti in po stotih kilometrih najti odprt prehod.

15. avgusta dopoldne smo bili spet doma. Vsi zdravi, polni vtisov, vsi zadovoljni nad uspešnimi nastopi na Poljskem.

Moram reči, bila je to 40-članska družina, ki je sposobna uspešno predstavljati naše kulturne vrednote kjerkoli na svetu. Oktetu, tamburaškemu orkestru in vsem plesalkam in plesalcem za disciplinirano potovanje, bivanje in obnašanje med nastopi vso pohvalo. Le tako bomo lahko uspešni tudi naprej.

Zvone Gantar

POMEN NAŠIH NASTOPOV NA POLJSKEM

Kaj naj zapišem. Mislim, da smo naše poslanstvo po naših najboljših močeh v redu opravili, prikazali smo pristno folkloro Slovencev in delno bratskih republik.

Ze prvi nastop v letoviškem kraju Jaszowiec je pokazal letoviščarjem, kaj je naša folklor, kaj pesem in plesi. Nastop smo imeli na terasi kompleksa hotelov. Se utrujeni od naporne vožnje so se vsi izvajalci potrudili in pričarali bogastvo naše preteklosti.

Se isti večer smo imeli krajši propagandni nastop na odru, kjer je bilo osrednje slavje festivala.

Vžgali, če to lahko rečem, smo s pesmimi okteta ter z že za nas tako značilnimi gorenjskimi plesi. Aplavza in odobravanja ni manjkalo.

Naslednji dan je bil nastop v Wisli. Za ta nastop smo se psihično pripravili v prijetnem gozdčiku ob reki Visli. Vaje na odru nismo imeli, ker je program trajal celo popoldne. Naš nastop pa je bil pika na i zvečer ob 8. uri. Omeniti moram, da smo prvič nastopali na okroglem odru. Res lahko pohvalim vse nastopajoče, da so dali vse od sebe in zelo navdušili gledalce oz. poslušalce. Nekaj najbolj uspešnih točk je bilo treba ponoviti. Ponavljali so tako pevci kot plesalci. Naj še omenim prijazno napovedovalko, ki se je res potrudila in še z napovedjo pričarala vso vrednost točke, ki je sledila. Nisem pričakoval ali pa sem imel občutek, da kaj takega naši nastopajočji ne bodo prikazali. Vendar v moje in naše zadovoljstvo lahko rečem — le tako naprej.

Zadnji nastop je bil v Szczyrku. Gledalcev je bilo veliko. Nastopali smo zadnji. Vse je bilo v najlepšem redu, toda žal se je pričelo kujati vreme. Le pol ure nam je še manjkalo do konca, ko se je vtilo, in to vtilo z vso močjo. Dež je zmanjšal čar nastopa, vendar

smo gledalcem ostali v spominu vsaj s tem, kar smo jim do takrat prikazali.

Vrednost naših nastopov dajejo prav gotovo tudi izvirne in barvite narodne noše. Nobena nastopajoča skupina ni imela, saj je nastopala le v enem oblačilu, toliko raznovrstnih noš kot naša. Res je Jugoslavija bogata s tem. Naj omenim naše, ki smo jih imeli s sabo in v katerih smo nastopali: belokranjska noša — veličastno in smelo bela, rezijska noša — ponosna in bogata, noša iz Baranje — široka kot je Baranja z bogatimi ornamentami, in gorenjska noša — ošabna, ponosna in poskočna. Se to: naša je res lepa, če je tudi »uštimana«, t. j. oprana, zlikana, poštrkana. Če je to vse urejeno in oblečeno, takrat je človek v noši tak, da ga lahko le gledaš. Na nastopih ni manjkalo fotografov, ki so take prizore ob umetni svetlobi slikali še in še. Saj so taki prizori enkratni.

Naj za celovito informacijo povem, da nas je bilo Savčanov 41, od tega 22 folkloristov, 8 pevcev okteta, 7 tamburašev, trio in violonist.

Imeli smo tri celovečerne nastope in enega samo z gorenjskimi plesi.

(Nadalj, na 6. strani)

Teorija in praksa

Kot že več let, bo tudi letošnji avgust in september v Savi preživelo nekaj manj kakor sto mladih — dijakov in študentov različnih šol. Nekateri opravljajo obvezno prakso, drugi so na počitniškem delu — za vse pa je to srečanje oz. spoznanje s prakso. Kadrovska služba — izobraževalni center — je interesente razporedila v oddelke, kjer ima vsak posameznik — z ozirom na stopnjo in smer študija — največ možnosti za svoje izpopolnjevanje.

V našem oddelku je bila...

Najprej naj se vam predstavim. Sem Otaševič Gordana, študentka na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo, ker je na naši fakulteti obvezna enomesna študijska praksa, sem že v prvem letniku nekoliko razmišljala o tem. Odločila sem se, da jo bom v štirih študijskih letih skušala opravljati na različnih delovnih področjih, tako da bom čim bolj vsestransko spoznala praktično plat študija sociologije.

Po končanem prvem letniku sem bila na praksi na občini v Kranju v centru za socialno varstvo, letos pa sem se odločila za gospodarsko delovno organizacijo. Tako sem se po opravljenih izpitih za drugi letnik in seveda po ugodni rešitvi moje prošnje za sprejem na prakso v vašo tovarno znašla tu. Delam če lahko tako rečem, v oddelku za razvoj samoupravljanja in informiranje delavcev. Kot študentka sociologije me namreč še posebej zanima vse, kar je v zvezi s samoupravljanjem in zato tudi z informiranjem. Na srečo sem prišla na pravi oddelek, kjer je delo res zelo zanimivo in dinamično, tako da je bila moja začetna trema prevzaprav nepotrebna. V oddelku so me spre-



Gordana Otaševič

jeli medse kot eno izmed svojih in mi omogočili, da sem se seznanila s sistemom informiranja v Savi in s spremembami v samoupravni strukturi v vaši tovarni. Tako sem spoznala tudi marsikaj, kar mi bo koristilo tudi za nadaljni študij.

Če na koncu skušam oceniti vaš sistem informiranja moram reči, je zelo obsežen, spoznala pa sem tudi, da je zanimanje za informacije v podjetju še kar veliko, torej je tudi uspešen.

V času, ko je bila tov. Gordana na praksi v našem oddelku, je naredila analizo — pregled informacij, objavljenih v našem glasilu v I. polletju ter analizo vsebine informacij, ki so jih doslej dobile delovne skupine. Oboje bomo objavili v našem glasilu ob prvi priložnosti.

Urednik



Tamburaški orkester Bisernica — njihove nežne melodije raznežnijo še tako zahtevnega gledalca in prav zaradi tega so na vseh nastopih »vžgali«.

Tekmovanje v malem nogometu

Komisija za šport in rekreacijo pri mladinski organizaciji je organizirala tekmovanje v malem nogometu v okviru tovarne. Do roka se je prijavilo 22 ekip, ki so bile zbrane v štiri skupine. Dve skupini sta šteli po šest ekip, dve skupini pa po pet. Tekmovanje se je odvijalo od 9. do 13. julija. Ekipo so sestavljali vratar in šest igralcev. Vse tekme so bile na travnatih igriščih, in sicer na igrišču SD Sava. Normalno nogometno igrišče smo razdelili na dva dela in jih markirali in postavili rokometne gole. Igrišča nam je markiral tov. Selan in se mu za to najlepše zahvaljujemo. Od 22 prijavljenih ekip ni prišlo na tekmovanje 6 ekip. V predtekmovalju je bilo odigranih 21 tekem. V svojem imenu bi se rad zahvalil tovarišem, ki so vse te tekme vodili, predvsem tov. Feherju in tov. Cicmilu ter tov. Modicu in tov. Selanu.

Pri zrebu, ki je ponagajal nekaterim ekipam, so bile v prvo skupino določene ekipe, ki so bile ene najmočnejših na turnirju, in sicer Romantiki, Karkasa in Protektor. V tej skupini je bila tudi ekipa Veteranov. To je bila ekipa vzdrževalcev iz velopenmatike, ki je bila po moji oceni najbolj fer ekipa na celotnem tekmovanju.

Rezultati A skupine:

Prvo mesto je zasedla ekipa Romantiki in se tudi uvrstila v finale.

Rezultati:

Romantiki : Protektor 3:0
Romantiki : Karkasa 1:0
Romantiki : Rubin WO 3:0

Romantiki : Črni biseri WO 3:0
Romantiki : Veterani 2:0

Ekipa je zbrala 10 točk in gol razlika 12:0. Druga je bila ekipa Karkasa — 7 točk z razliko 10:1, tretja pa ekipa Protektor 6 točk — 5:3.

Druga skupina je bila ena najbolj neresnih, saj so prvi dan manjkale štiri ekipe, drugi dan pa tri ekipe.

Rezultati B skupine:

Prvo mesto je dosegla ekipa Rotocüre in se uvrstila v finale s sledečimi rezultati:

Rotocüre : Ko je sledeči 0:0
Rotocüre : Bratstvo WO 3:0
Rotocüre : Prešarji WO 3:0
Rotocüre : Stare bajte WO 3:0
Rotocüre : Pony WO 3:0

Ekipa je zbrala 9 točk, gol razlika 12:0. Druga je ekipa Ko je sledeči 9 točk z razliko 10:0, tretja pa je ekipa Prešarji 6 točk z razliko 9:4.

Rezultati C skupine:

Tretja skupina je štela 5 ekip. Prvo mesto je osvojila ekipa Jedinstvo, ki je dosegla sledeče rezultate:

Jedinstvo : Crvena zvezda 3:0
Jedinstvo : SIS WO 3:0
Jedinstvo : Vulkan 3:0
Jedinstvo : Finančniki 2:0

Ekipa je osvojila 8 točk in gol razlika 11:0. Druga je bila ekipa Finančniki z 6 točkami in razliko 9:2, tretja do četrta pa sta bili ekipi Crvena zvezda z 2 točkama in gol razliko 3:9 in Vulkan z 2 točkama in gol razliko 3:9.

V finale se je uvrstila ekipa Jedinstvo.

Rezultati D skupine:

Četrta skupina je štela prav tako 5 ekip. Prvo mesto in pravico nastopa v finalni skupini si je priborila ekipa Gigant, ki je bila tudi najbolj efikasna, saj je dosegla 17 golov iz 4 tekem. Rezultati zmagovalne ekipe:

Gigant : Zračnice WO 3:0
Gigant : Rezervisti 2:1
Gigant : Kamikaze 6:0
Gigant : NLP 6:2

Ekipa je osvojila osem točk, gol razlika 17:3. Druga ekipa je bila sestavljena iz Rezervistov in je dosegla 6 točk, razlika je 10:3, tretja pa je ekipa NLP z 4 točkami in razliko 9:10.

Finale:

Zadnji delovni dan je bil popoldne finalni turnir, v katerega so se uvrstile sledeče ekipe: Gigant, Rotocüre, Romantiki in Jedinstvo. Tekmovala je vsaka ekipa z vsako, tako da je bilo na sporedu 6 tekem.

Prvi dve tekmi sta bili na sporedu med ekipami Gigant : Rotocüre in Romantiki : Jedinstvo. Najbolj efikasna ekipa iz predtekmovalja je imela zelo težak dvoboj z Rotocürom in se je tekma končala 1:1, prvi polčas pa 1:0 za Gigant. Na drugi strani pa se je ekipa Romantiki izredno uigrala in dosegla osem golov proti poprečni ekipi Jedinstva. Prvi polčas se je končal neodločeno 1:1, v drugem pa sta Bajželj in Lužan dosegla vsak po 3 gole, gole pa sta dala še Grm in Cvirn. Častni gol pa je za ekipo Jedinstva dosegel Radelovič, tako da je bil končni rezultat 8:1 za Romantike. V naslednjih dveh tekmah so se srečale naslednje ekipe:

Romantiki : Gigant 0:0
Rotocüre : Jedinstvo 0:1

Tekma med kandidatom za mladinski pokal je bila ena najbolj dramatičnih in najlepših, kljub temu, da ni bilo zadetkov. Tekmo je tudi zelo dobro vodil tov. Cicmil Vule.



Go!... bo alj ne?

Tekma med Rotocürom in Jedinstvom je bila takorekoč prestižnega značaja za tretje mesto. Z zadetkom v prvem polčasu je Radelovič zagotovil zmago ekipi Jedinstva in s tem tudi tretje mesto.

V zadnjem kolu pa so se srečali Gigant : Jedinstvo in Rotocüre : Romantiki.

V tekmi med Gigantom in Jedinstvom je bilo doseženo rekordno število zadetkov na eni tekmi, saj so igralci Giganta dosegli 11 zadetkov, od tega samo Hodič 7, ostale zadetke pa so dosegli Hafner 2 in brata Ažman vsak po enega.

Polčas je bil 2:0, končni rezultat pa 11:0. V tekmi med Romantiki in Rotocürom, ki je bila samo formalnega značaja, je ekipa Romantikov premagala nasprotno ekipo s 4:0, polčas 1:0. Gole za Romantike sta dosegla Bajželj 3 in Lužan 1.

Končni vrstni red finalne skupine je bil sledeč:

	točke
Romantiki	3 2 1 0 12: 1 5
Gigant	3 1 2 0 12: 1 4
Jedinstvo	3 1 0 2 2:19 2
Rotocüre	3 0 1 2 1: 6 1

Najboljši strelca turnirja je bil igralec Giganta Hodič z 8 zadetki. Drugi je igralec Romantikov Bajželj s 6 zadetki in tretji igralec iste ekipe Lužan s 4 zadetki.

Zamisli, da se za ekipo lahko prijavi kdorkoli ali iz katerekoli enote ali TOZD v katerokoli skupino oz. ekipo, je bila dobra, saj je bilo prijavljenih izredno veliko število ekip. Pokazalo se je veliko zanimanje za nogomet in bi bilo v prihodnje potrebno organizirati ligo, v kateri bi bilo večje število ekip, ki bi tekmovala vsaka z vsako in bi to tekmovanje trajalo dalj časa in ne bi bilo omejeno samo na nekaj dni, pač pa tako, da bi se vsak teden odigralo eno kolo, kot v ostalih tekmovalnih ligah.

Na kraju bi še predstavil ekipo, ki je osvojila prvo mesto in pokal mladinske organizacije. Za ekipo Romantiki so nastopili: vratar Jereb in igralci Grm, Bajželj, Kaltežovič, Cvirn, Urbanc, Leskovec in Lužan.

S tega mesta bi se zahvalil tov. Modicu za tehnično pomoč in sodnikom tov. Feherju, tov. Cicmilu in tov. Selanu.

Folkloristi ...

Na festivalu je bilo izredno veliko poljskih folklornih skupin, naša ter ena iz Francije.

Stroške prevoza je plačala Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije, stroške bivanja pa gostitelji. Toni Horvat

OGLEDALI SMO SI TUDI ...

V prostem času, ki smo ga imeli, so nam gostitelji nudili ogled nekaterih krajev in njihovih znamenitosti. Ze drugi dan po prihodu na Poljsko smo si ogledali mesto Krakov, ki ima pol milijona prebivalcev in mnogo zgodovinskih zanimivosti. Grad in katedrala Wawel sta največji znamenitosti mesta. Krakov je znan kot veliko univerzitetno središče, med drugim je tudi središče slavistov. Mesto je precej živahno. Po dopoldanskem »uradnem ogledu« smo si popoldne mesto ogledali v skupincah in skoraj vsak je s tega ogleda prinesel kak spominček.

Naslednjega dne dopoldan smo se peljali s sedežnico na hrib Skrzyczke, visok 1250 m, kjer smo preživeli dopoldan v družbi domačinov. Pravi živ-žav je bil tu gori. Imel sem občutek, da se je zbralo vse živo iz okolice od malčkov do starcev. Z domačini smo izmenjavali mnenja, pripovedovali o naših Julijcih, vpraševali in poslušali njihova pripovedovanja. Skoda, da je tako hitro minilo dopoldne, kajti prijateljsko vzdušje je narasčalo. Popoldne smo imeli prvi nastop in morali smo v dolino, da bi se pravočasno pripravili.

Naslednjega dne, v soboto, 11. avgusta smo si ogledali Katovice. Ogledali smo si velik športni park s številnimi igrišči, bazeni, sprehajališči, velikim stadionom. Zelo zanimiv je tudi spomenik velikemu poljskemu znanstveniku Koperniku. V Katovicah je tudi središče festivala Biskidske kulture, na katerem smo mi sodelovali.

V ponedeljek, 13. 8. smo si ogledali še nacistično taborišče Auschwitz. To je bilo tudi eno najbolj občutenih doživetij na Poljskem. Auschwitz je bilo največje koncentracijsko taborišče v drugi svetovni vojni in lahko rečem, tudi

največje pokopališče v zgodovini človeštva sploh. Tu je doživelo svoj nečloveški konec 6 milijonov ljudi 28 narodnosti, med njimi tudi veliko število Jugoslovancev.

Ime Auschwitz je nemška izpeljanka po poljskem mestu Oswiecim, ki je danes razvito industrijsko mesto, nekoliko večje kot Kranj.

Taborišče je bilo locirano na robu mesta, in sicer na dveh krajih. Centralno se je imenovalo Auschwitz, na drugem koncu mesta pa je bila podružnica Birkeman. Ogledali smo si obe taborišči. Prvo obsega precej manjši teritorij, podobno je veliki kasarni, nizke stavbe so zidane in še precej dobro ohranjene. Znotraj so restavrirane in opremljene z zgodovinskimi dokumenti in predmeti, ki spominjajo na življenje taboriščnikov. Tako npr. še danes visi ironičen napis nad glavnimi vrati: »Delo osvobajaj«. Razstavljene so bile obleke, posode za obroke, razni artikli, ki so jih izdelovali taboriščniki. Zelo pretresljiv je pogled na ogromno količino človeških las, ki so razprejeni na površini cca 200 m². Razstavljena je tudi tkanina, stkana iz človeških las. Vsake pol ure vrtijo v muzeju dokumentarni film, ki so ga posneli ruski osvoboditelji ob zajetju leta 1945.

Drugo taborišče Birkeman je po obsegu precej večje. Tu so taboriščniki živeli v lesenih barakah. Na koncu taborišča pa so bili krematoriji in so še danes v takem stanju, kot so jih bombardirali leta 1945. Zraven so spominske plošče v spomin žrtvam. Na ploščah je v raznih jezikih napisano besedilo: Na tem mestu so Hitlerjevi zločinci zverinsko pomorili 4 milijone ljudi (v Auschwitzu 2 milijona). Sem prihaja redno mnogo domačin in tujih turistov. Tudi naša skupina je počastila spomin žrtvam na jugoslovanski plošči. Položili smo šopek nageljnov ter zapeljali dve žalostinki.

Na poti domov smo se za kratek čas ustavili in ogledali mesta Češki Tešín, Olomuc in Brno.

Tone Bajuk

Člani oddelka za zavarovanje podjetja na Triglavu

V petek, dne 6. julija, ob 17. uri smo se člani planinske sekcije Sava iz oddelka za zavarovanje podjetja odpravili na izlet v Triglavsko pogorje. Osem članov je odpotovalo iz Kranja do Aljaževega doma v Vratih z osebnimi avtomobili, sedem pa nas je potovalo do Mojstrane z rednim avtobusom, dalje do Aljaževega doma pa peš, kar je bila solidna priprava za naslednji dan. V domu je bilo živahno, vendar smo šli kmalu počivat, da bi bili drugo jutro že ob zori na nogah. Naslednje jutro smo bili že ob 4.45 pripravljene za odhod. Vedro ubrani smo šli mimo spomenika padlih borcev ter dalje po stezi in po klinih čez prah do Staničeve kočice, od tu pa po kratkem odmoru na Kredarico. Kredarico, ki ta dan ni bila najbolj prijazna, smo trmasto naskočili. Naša ekipa je imela tudi radioamaterja tov. Franca Gorjanca, ki je vzpostavil radijsko zvezo z dolino, kar je bilo zelo dobrodošlo

tudi radioamaterjem UNZ Ljubljana, ki so tega jutra prispeli v dom iz nižje ležečega bivaka. Prejšnji večer jih je zajela nevihta in mednje je udarila tudi strela, ki je enega poškodovala, ostale člane in njihovo opremo pa razmetala naokoli.

Po krajšem postanku v koči na Kredarici je odšla skupina petih najpogumnejših članov dalje na vrh Triglava, vsi ostali pa smo se nastanili v Domu pod Planiko. Ko smo se tu spet vsi zbrali, smo nadaljevali pot na Dolič in dalje preko Hribaric do kočice na Prehodavcih, kamor smo prispeli pošteno utrujeni.

Po šilcu žganja, toplim čajju, okusni enolončnici in kozarcu vina smo se prijetno razpoložili in le počasi legli na od zime vlažna počivališča.

Tu je bilo prijetno mirno, zato smo naslednjega dne vstali vsi dobro spočiti in razpoloženi. Poslovi smo se od prijaznega upravnika

ka in kuharice ter krenili po dolini sedmerih jezer do planinske kočice pri šestem jezeru. Ko smo se tudi tukaj spet okrepčali in ob jezeru osvežili, smo po dolini Komarče, mimo Crnega jezera nadaljevali pot do izvira Savice. Ko smo se odžejali, smo stopili v avtobus in se srečno vrnili v Kranj.

Izlet, ki ga je skrbno pripravil tov. Alojz Ilijaš, je lepo uspel in želimo, da bi bilo takih izletov še več. Tudi Rajko Derlink, ki je bil včasih precej v škripcih, se bo verjetno rad spominjal svojih doživetij, saj tako visoko nad prepadi še ni bil.

Ob tej priliki velja omeniti, kako velikega pomena so posebno na visokogorskih turah, kjer ne obstajajo telefonske in druge stalne zveze, prav radio oddajniki, ki jih imajo radioamaterji pri nas in v drugih državah.

Prav bi bilo, da bi se tudi kdo od naših mlajših članov kolektiva odločil za to vrst dejavnosti, saj bi s tem koristil v raznih primerih kolektivu in še posebej širši družbeni skupnosti.

Tone Božič



Primer vreden posnemanja. Delavci varnosti podjetja pred vzponom na Triglav.

SAVA, glasilo delovne skupnosti industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov izdaja uredniški odbor. Glasilo izhaja štirinajstdnevno, glavni in odgovorni urednik Jože Stular. Naslov uredništva: Kranj, Skofjeloška 6, telefon 22-521, interno 282. Tisk in klišaji CP Gorenjski tisk Kranj.

List je oproščen temeljne davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).